

1. Letopis, ki obsega 28 pól. Pridjana je letopisu dr. L. Tomanova podoba z avtografiranim njegovim poslednjim slovenskim pismom, s katerim je Matici podaril diplomu ter se milo poslovil od svoje hčerke in drage mu Slovenije.

2. Jovana Vesela-Koseskega razne dela pesniške in igrokazne, katerih bode nad 40 pól. — Tudi tej knjigi se je priložila podobščina, gotovo ne druga, nego vrlega našega pesnika. To je odbor storil tolikanj lože, ker je g. Koseski svoj rokopis Matici prepustil brez vsake nagrade.

3. Slovenskega Štajerja 3. snopič „o narodnem gospodarstvu“ spisal g. dr. Ivan Gršak, ki obsega 7½ pôle.

4. Schoedlerjeva astronomija v g. Vil. Ogrinčevem in kemija v g. Erjavčevem prevodu, ki obsega nad 19 pól.

5. Slovenskega atlanta II. snopič s 3 zemljovidi: Azija, severna in južna Amerika.

Vsega skupaj toraj Maticarji dobé 97 tiskanih pól in tri zemljovide.

Toliko tiskovine in pa nekatere druge nemile okoliščine so nanesele, da letošnje knjige niso vse dovršene do današnjega dné. Dovršé se pa vendar kmalu.

Nizka cena, ki jo je odbor nastavil letošnjim knjigam, znaša 5 gold. 15 kr. Natisnjena bode kakor sedanjim knjigam, na vnani strani vseh Maticinih knjig, kjer se beró tudi knjigotržci, kateri imajo na prodaj Maticine knjige.

Vsled 5. §. Maticinih pravil letniki sicer nimajo pravice do vseh na leto izdanih knjig, zlasti ne, če njihova cena presega letni donesek; vendar je odbor sinoči sklenil, njim tudi letos dati vse knjige, misleč, da to Matici ne bode na škodo, ker tako ravnanje utegne mnogo novih udov pridobiti Matici, stare ude spodbuditi, da v redu, to je, v prvi polovici vsakega leta odrajujejo svoje doneske, one pa, ki so za lansko leto in morda še za več preteklih let na dolgu, da kmalu pošljejo zaostalo letnino ali ustanovnino.

Naj bo pri tej priliki odboru dovoljena prošnja do čast. udov, da bi v prihodnje, kar se dá po poverjenikih pošiljali doneske, in oni, ki spremené svoje bivališče, to o pravem času naznanili odboru.

Ker pa letošnje knjige mnogo presegajo stroške enega društvenega leta (kajti stanejo blizo 7000 gold.), in pa ker zaostala letnina gotovo znaša toliko, kolikor stane ena imenovanih knjig, zato je odbor sinoči sklenil, da se Koseskijeva dela dadó letos na račun prihodnjega leta in se letošnji stroški tako raztegnejo za prihodnje (1871.) leto.

Društveni knjižnici je letos prirastlo 148 zvezkov, ki so s svojimi naslovi tiskani v Maticinem poročilu.

Da društvene knjige na svetlo pridejo konec društvenega leta, zato je odbor že v sinočni skupščini sklenil, da za prihodnje leto izidejo naslednje knjige:

1. Koseskijeva dela, o katerih je bilo omenjeno v prejšnjem odstavku, da izidejo letos, a da se vštejejo za prihodnje leto.

2. Letopis, ki bode imel dva predela; a) za znanstvene članke, b) za zabavne, lepopisne in druge spise.

3. Schoedlerjeva mineralogija in geognozija v g. Zajčevem prevodu.

4. Atlanta III. snopič s tremi zemljovidi: Afrika, Avstralija in evropska Rusija.

5. Slovenskega Štajerja II. ali IV. snopič, če nam za kateri doidejo rokopisi.

Ponuja se nam še obširnejši spis, in sicer gosp. J. Parapatov „turških bojih“. Ali se sprejame za

posebno knjigo ali pa vrsti v letopis, to odbor določi, ko mu dojde omenjeni spis.

Slavni skupščini je gotovo še znan IV. občnega zbora sklep o izdavi „naučnega slovnika“. Ta sklep do današnjega dné ni izvršen in niso se še pričele priprave. Gosp. Josip Nolli je bil edini, ki se je vsled odborovega razpisa oglasil za vredovalca. Njegova ponudba se je v XV. odborovi seji sprejela s pristavkom, da mu Matica 240 gold. plačuje na leto in da odsek za izdavanje knjig ž njim sklene natančno pogodbo v smislu razprave v imenovani seji. Odsek za izdavanje knjig je to stvar pri mnogih svojih shodih imel na dnevnem redu ter jo pretresal na vse strani. Toda do trdnega sklepa še ni došel in zato tudi ni bil še izvoljen dotični odsek, omenjen v 17. §. opravilnega reda. Uzroki so mnogoteri. Naj omenimo zlasti dveh. Prvi je bil ta, da je odsek prevedel velike stroške za letošnje knjige, drugi pa ta, da so prihajali glasovi najprej po „malem naučnem slovníku“. Te želje so g. dr. Razlaga napotile, da jih je omenil odboru in pri sinočni seji spravil v pretresovanje. Sklep o tem predlogu je bil, nasvet občnemu zboru prepustiti v razsodbo; toraj predlagamo: „Naj slavna skupščina sklene, da Matica pred velikim naučnim slovníkom na svetlo dá „mali naučni slovník“.

Po prebranem tem oddelku prvosednik dá besedo dr. Razlagu, kateri kratko pa jedernato priporoča odborov sklep tudi občnemu zboru, kateri ga tudi skoro soglasno odobri. (Dal. prih.)

Dodatki in popravki

k statistiki Slovencev profesorjev, suplentov in profesorskih kandidatov

k 34. listu „Novic“.

129. P. Bernard Vovk, izprašan za višo gimnazijo, uči matematiko in fiziko v Novomestu.

130. P. Ignacij Staudacher, profesor gimnazije v Novomestu, kršč. nauk; izp. viš. gimn.

131. P. Bogomir Hlebec, suplent gimnazije v Novomestu, lat. slov.; izp. viš. gimn.

132. P. Častomir Zupet, suplent gimnazije v Novomestu, lat., zemlj., zgodov., nemški, slovenski; izp. niž. gimn.

133. P. Clemens Jelenec, suplent gimn. v Novomestu, lat., grški, nemški, slov.; izp. niž. gimn.

134. Dr. Jan. Gogala, profesor viš. gimn. v Ljubljani, kršč. nauk; izp. viš. gimn.

135. Janez Gnjezda, suplent više gimn. v Ljubljani, kršč. nauk.

Ivan Macun, zdaj profesor c. k. gimn. v Gradcu, izprašan v slovenskem in latinskem jeziku za višo, v nemškem jeziku za doljno gimnazijo. (Že v prejšnjem številjenji.)

136. Dr. Josip Križan, prof. v Varaždinu, uči nemški, matematiko in prirodoslovje.

137. Evstahij Ozimek, profesor više gimn. na Kostanjevici, mat., fiz.; izp. hum. uč.

138. Kris. Grösnik, profesor više gimn. na Kostanjevici, lat., gršč.; izp. hum. uč.

139. Fried. Hönigman, viš. gimn. na Kostanjevici.

140. Lozar, sedanji ravnatelj više gimn. v Trstu.

141. Vekoslav Kolarič, potrjen za više realke za slikarstvo, sedaj učitelj v Piranu na realki.

142. Jakob Merkel, izprašan za kemijo na viši realki, zdaj prof. kemije na viš. realki v Gorici.

143. Franjo Merkel, izpr. za kemijo viš. realke, zdaj učitelj na c. k. realki v Trstu.

144. Franjo Vodopivec, sedaj prof. na Reki, uči tehniške predmete, za ktere je bil potrjen na Dunaji.

145. Dr. Andrej Vrečko, izpr. iz mat. in fizike, zdaj asistent na c. k. fizikalnem inštitutu dunajskega vseučilišča.

Profesorski kandidatje na Dunaji:

Janez Benigar, za matematiko in fiziko.

Jožef Selič za naravoslovje.

Jakob Čebular za matem. in fiziko.

France Levec, za zgodovino.

V Gradcu:

Janez Levičnik, za mat. in fiziko.

Miroslav Srabotnik, za mat. in fiziko.

S tem se še povikša število slovenskih moči za učiteljstvo na srednjih šolah.

Časnikarstvo slovensko.

(Vabilo na naročbo.) Dolgo že čutimo živo potrebo, da bi izhajal za slovenske otroke poseben list, kakoršnega smo imeli v nekdanjem „Vedežu“, ki je prvi razširjal koristne nauke med našo slovensko mladino. Otroci, ki so brali nekdanji „Vedež“, so zdaj odrasli možje, katerih se mnogo odlikuje tudi na slovstvenem polju, a slovenski narod stoji zdaj med prvimi izobraženimi narodi v našem cesarstvu. Da bi tedaj slovenski otroci imeli zopet svoj časopis v poduk in zabavo, namenil sem se o novem letu izdajati ilustriran časopis za našo slovensko mladino pod naslovom „Vrtec“, ki bo donášal v prijetnej mnogovrstnosti: kratke povestice podučnega in zabavnega zadržaja, zgodovinske, prirodopisne in natoroznanske spise, pravlice, zastavice, rebuse, številne naloge, otročje igre, pesmi in kolikor bode mogoče tudi muzikalne priloge. — Ako pomislimo, da naši slovenski otroci radi beró, pa da ravno od naše mladine zavisí boljša in veselejša prihodnost naše domovine, radi bodo priznali vsi slovenski rodoljubje, da je zdravega in tečnega berila našej mladini neobhodno potreba, pa me bodo gmotno in duševno radi podpirali pri težavnem mojem podvzetju. „Vrtec“ bo izhajal za zdaj le po enkrat v mesecu, in sicer 1. dne vsacega meseca na celej pôli z najmanj dvema ali tremi podobami. Ako se pa število naročnikov toliko namnoži, da bi bilo mogoče list dvakrat izdajati v mesecu, rad bodem to storil pozneje. — Naročnina mu je za celo leto 2 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 20 kr. Po pošti za celo leto 2 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 30 kr. Naročnina naj se blagovoli naprej pošiljati pod naslovom: „Ivan Tomšič, učitelj na c. k. vadnici (kapucinarsko predmestje št. 52) v Ljubljani“. Naročevanje je najceneje po poštnih nakaznicah, ki veljajo le 5 kr. in se pri vsakej pošti dobivajo. — Prosimo, da bi tudi drugi slovenski časopisi to vabilo v svoje predele sprejeli.

Ivan Tomšič, vrednik in izdajatelj.

Mnogovrstne novice.

* Največi zvon na zemlji. Na Ruskem se nahajajo največi zvonovi vsega sveta, in prvi med njimi je tako zvani „carski zvon“ v Moskvi, ki tehta 3692 centov, v preméru šteje 21 $\frac{1}{9}$ čevljev, debel je 2', visok pa 21'. Pod njim bi moglo 40 ljudi obedovati, 30 krojačev šivati. Vliti ga je dal car Aleš Mihajlovič leta 1654. Leta 1701. je bil v Moskvi velik požar in takrat je zvon padel na tla. 1733. leta ga je carica Ana dala preliti in čez 3 leta je bil zopet na prejšnjem mestu v višini. 1835. leta se je bil z nova splazil na tla in pri tem se mu je odkrhnil 5 $\frac{3}{4}$ čevljev velik kos. Sedaj je

ta velikán izložen v Kremli (v predelu Moskve) na 5 čevljev visokem podnožji. Poleg njega leži velikanski kembelj, ki je 100 centov težek.

Kratkočasnica.

Neki pijanec pride k svojemu fajmoštru in mu reče: Prečastiti gospod fajmošter! lepo Vas prosim, da me ločite od moje žene. — Zakaj? vpraša ga fajmošter. — Zato — odgovori pijanec — ker preveč žganja pije. — Tedaj zato — mu reče fajmošter — ker preveč žganja pije! No, kaj pa ti, ki si vsak dan pijan? — Prav zato — odvrne pijanec — je treba, da se ločiva, ker vsaj eden mora v hiši trezen biti.

„Pučki Prij.“

Dopisi.

Iz Varaždina. (O narodnem gledališču) piše „Pučki Prij.“ take neugodne reči, da ne bi verjeli, da Varaždin je na slovanski zemlji. Pripovedovaje, da bodo ondašnji rodoljubni dobrovoljci predstavljali veseli igri „Liepa mlinarica“ in „Tko zna čemu je to dobro“, toži milo, da je društvo dobrovoljcev v zeló težkem položaji in da se mora boriti z velikimi težavami, odkar je nemško kazališčno društvo zaprlo prostorije tako, da gospodje dobrovoljci morajo poskušnje za hrvaške igre imeti kjer koli. Narodno občinstvo — ali ga je v Varaždinu pod Rauchom mnogo ali ne, tega ne vemo — je jako hvaležno društvu dobrovoljcev za njegovo veliko žrtovanje, s katerim odstranjuje zapreke kolikor le more, da so vsaj manjše hrvaške predstave mogoče. — Tudi mi kličemo vrlemu društvu slava! in moramo iznova izraziti živo željo, naj bi kmalu iz Hrvatske zginula ona môra, ki tlači narodnost slovansko, in ki je kriva, da se šopiri od ene strani oholi Magjar, od druge predrzni Nemeč. — Tudi v Varaždinu rodoljubi hrvaški pogostoma napravljajo predavanje (berila). Poslednjič ste bile: „črtice iz hrvatske povestnice“ in o „uzgoju naše mladeži“. Na mladeži, to je, na njenem odgoji, stoji naša prihodnost, zato je tako berilo gotovo vreden predmet.

V Gorici 3. dec. (Fcm. grof Wimpffen †; svilorejski zbor; tajnik kmet. družbe; katoliško društvo; ravnatelj Ohlsen; nova ulica.) Brž ko ne je že kdo mislil, da sem zgujil ali zmrznil, popred zarad dežja, ki je celi mesec lil, zdaj zarad nepričakovanega izrednega mraza (danes 5—6 stopinj pod ničlo R.), pa ni tako; še sem tu. — V pondeljek 28. u. m. je bil tukaj svečan pogreb 74 let starega fcm. Franca grofa Wimpffen-a (umrl 26. nov.) nekdanjega namestnika v Trstu, višega poveljnika pomorstva in imetnika našega primorskega polka. 30. nov. so odpeljali truplo v Gradec. Kdo bode zdaj imetnik našega polka? Spodobilo bi se kako slovansko imé, in ne tako, da ga naši ljudje še izgovarjati ne morejo. Tudi to ne bi bilo slabo, ko bi se primorski regiment iz samih Slovanov nabiral; Lahi naj bi se devali v poseben laški polk, kajti naši mladenči ne vidijo in ne slišijo nič dobrega pri njih. — Svilorejski shod 28. in 29. dne u. m. je zboroval v glediščini dvorani; sešlo se je bilo kakih 70 poslancev. Zbor je bil mednarodski, govorili so pa vsi deležniki, razen enega, po italijanski. K letu bo zbor v Vidmu. Dotični predlog je bil kolikor toliko s politiško solijo potrošen; dišal je po pobratimiji avstrijskih in inostranskih Lahov. O reči sami prepuščam besedo našemu „Gospodarskemu listu“. — Naša kmetijska družba ima zdaj pravega plačanega tajnika (strokovnika) g. Ant. Streinz-a (zemljemerca), ki bode vredoval italijanski gospodarski list („Atti e Memorie“). Naš Ernest Klavžar